

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

39. De Syndico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61781)

- curator, qui suscepit litem, aut negotium demandatum, & tractare incepit, etiam invitus absolvere & exequi cogatur, nisi iustissimâ causâ se excusare possit. l. 8. §. fin. l. 35. §. fin. ff. h. t. l. 5. §. 1. l. 8. §. 6. ff. Mandati. Hinc
- 29 *Secundus* effectus est, quod Procurator judicialis teneatur à sententia interlocutoria appellare, eamque appellationem prosequi, cum tunc necdum substantia finita sit; à sententia definitiva autem non teneatur appellare, sed vel appellare, vel domino ante elapsum decendum sententiam latam denunciare: aliâ obligabitur Domino actione mandati ad interesse, licet appellationem prosequi non cogatur. l. 14. & ibi Interpp. h. t. l. 17. C. Eod. nisi esset constitutus generaliter ad omnes causas, tam presentes, quam futuras. Panorm. in d. c. l. 4. n. 13.
- 30 *Tertius* est, quod Procurator judicialis post litis contestationem fiat Dominus litis, & omnia agere bonâ fide possit, quæ Dominus facere posset, l. 22. & 23. C. h. t. Unde ipse ad omnes actus vocari debet, non Dominus. Mynsing. cent. 2. observ. 44. Ipse quoque sententiam excipit, saltem de Jure communi loquendo. l. 1. C. de sentent. & interlocut. Quamvis teste Gail. 1. observ. 11. n. 2. & 3. de consuetudine & praxi Cameræ sententiæ non amplius in Procuratorem, sed in principalem ferantur, exceptis causis famosis.
- 31 *Quartus* est, quod Procuratoris factum Domino profit, & noceat. l. 46. §. 4. ff. h. t. l. 10. C. Eod. quia ab eo gestum quasi à Domino gestum habetur, quatenus mandati fines non excessit, non etiam, si quid extra fines mandati gerat. l. 27. pr. l. 49. ff. h. t. & ibi Zoëf. n. 18. & seq. quem vide.
- 32 *Quintus* denique effectus est actio mandati directa, & contraria, quæ ex obligatione inter Dominum & Procuratorem contractâ proficiscitur. *Directa* datur Domino mandanti, ejusque hæredi, contra Procuratorem & ejus

hæredem ad consequendum id, quod illis interest ratione mandati negotii, aut litis neglectæ, vel non exactissimè administratæ. l. 13. & 21. C. Mandati. *Contraria* datur Procuratori & ejus hæredi contra Dominum, & ejus hæredem ad consequendum id, quod ex causa mandati bona fide præstitit, & impendit. l. 46. §. 5. & 6. ff. h. t. & ad resarcienda damna dolo, vel culpâ etiam levissimâ mandantis datur. l. 61. ff. de furtis. junctâ l. 5. §. 2. ff. commodat.

TITULUS XXXIX,

De Syndico.

SUMMARIA.

1. *Quid sit Syndicus?*
2. *Syndicus à quo constituatur.* 3. *Et quis, ac qualiter constitui possit?*
4. *In quibus causis, quomodo, & ob quem finem constitui debeat?*
5. *Quæ sit potestas Syndici?*
6. *Quomodo differat Syndicus à Procuratore, à Administratore, & Oeconomo universitatis?*
7. *Qualiter finiatur officium Syndici, & an solus ab his revocare possit?*

Tertio inter personas, quæ alienas causas suscipiunt, est Syndicus.

§. I.

Definitur Syndicus, quod sit Procurator, qui communi mandato causas & lites Universitatis prosequitur, & administrat. Colligitur ex l. 1. §. 1. ff. Quod cujusque universi. nom.

§. II.

Causa efficiens est commune mandatum Universitatis, quo Syndicus constituitur. Intelligitur autem hic nomine Universitatis omnis communitas unum moraliter constituens, v. g. Civitas, Monasterium, Collegium Clericorum, Studiosorum, Civitas, vel Opificum. Consensus constituti non exigitur: quia officium Syndici est publicum, adeoque etiam invitis imponi potest. arg. ff. de Munerib. & honorib.

Quæres I. Utrum omnes de communitate concurrere debeant in constitutione syndici? **R.** omnes quidem de communitate, qui jus suffragii habent, convocandos esse, arg. *c. quod omnes tangit. 29. de R. J. in 6.* Si tamen aliqui vocati se absentent, de Jure communi posse præsentem Syndicum constituere, modò duæ partes ex tribus de universitate sint præsentem, & major pars præsentium consentiat. *l. 3. & 4. ff. Quod cuiusque universit. nom. junctâ l. 19. ff. Ad municipal. & c. 1. de his, qua fiunt à majore parte Capit.* Verùm de consuetudine in numerosis præsertim communitatibus, tantum præcipui quidam conveniunt. v. g. Senatus Civitatis; imò alicubi etiam Princeps, vel alius jus constituendi Syndicum speciali jure sibi vendicat; ut ita hujus quæstionis decisio ex diversis locorum consuetudinibus & particularibus statutis desumenda sit. *P. Engl. b. t. n. 4.*

Quæres II. an universitas, cujus Majores, Rectores, vel jurati excommunicati sunt, ad agendum syndicum, vel procuratorem constituere possit? **R.** breviter, quòd hoc nomine Universitatis possint reliqui de Universitate, qui non sunt excommunicati; modò in literis procuratoriis non exprimantur ipsi excommunicati, neque etiam ipsorum auctoritate Procuratoris constitutio fiat, per text. *in c. fin. de Procuratorib.* Dixi autem notanter: *ad agendum:* quia in constitutione procuratoris ad defendendum etiam excommunicatos concurrere posse, manifestum est *ex c. 7. de Judiciis.*

Quæres III. Quis, ac qualis ab Universitate Syndicus constituendus sit? **R.** consuevit posse ferè omnem, qui postulare, aut procuratorem agere potest. Neque refert, an sit de universitate, à qua Syndicus deputatur, an extraneus. *Pirrhing. b. t. n. 4.* In Monasteriis tamen potius extraneus est accipiendus, quam Religiosus, quem à fori strepitu abstinere, & à Divinis non avocari convenit. *c. un. h. t.*

Quòd si tamen extraneus satis idoneus haberi nequeat, vel aliàs notabile aliquod damnum, vel periculum Monasterio immineret, nil obstat, quin, sicut alii Clerici suarum Ecclesiarum, ita etiam Religiosi cum licentia sui Abbatis Syndici Monasterii constituentur, arg. *c. Monachi. 35. causâ 15. q. 1. Panormit. in d. c. un. n. 4.* Planè in particulari aliqua causa actorem, vel procuratorem cum licentia Abbatis absolute deputari posse Religiosum, aperte deciditur in *Clem. 3. de Procuratorib.*

§. III.

Objectum Syndici sunt causæ Universitatis, præsentem & futuram, tam civiles, quam criminales: etsi enim in criminalibus universim procurator non admittatur, juxta *l. 1. ff. An per alium causa appell. reddi poss.* Universitas tamen, cum ipsa ut privatus accusator & reus in judicio comparere nequeat, per Syndicum rectè etiam in criminalibus defenditur, agitque. arg. *l. 27. §. fin. ff. de Peculio & l. 5. §. 7. ff. Judicatum solvi.*

§. IV.

Forma spectatur in mandato & decreto universitatis, quo Syndicus constituitur, & in instrumento syndicatùs, quòd secundum Speculatorem *b. t.* continere debet, quis syndicum constituat: quis constituatur: ad quas causas & lites, contra quos, denique quo modo & quare constitutus sit. Illum autem necessarium non est, ut in eo subscribantur nomina singulorum consentientium, præsertim in numerosa universitate, sed sufficit, si de legitimo universitatis consensu mentio fiat, & ipsum instrumentum ejusdem sigillo muniat. *Pirrhing. b. t. n. 2. Panormit. ad d. c. un. b. t. n. 9.*

§. V.

Finis, ob quem Syndicus constituitur, est necessitas, & utilitas. tum universitatis, tum etiam eorum, quibus lis cum eadem intercedit, quoniam Universitas neque agere, neque uti

liter conveniri potest, nisi communi nomine pro se aliquam personam, seu Syndicum constituat. *l. 1. §. 1. ff. Quod cuiusq; univers. nom.*

§. VI.

5 *Effectus est I.* quòd Syndicus accepto instrumento syndicatùs obtineat parem potestatem, quàm Procurator. *l. item 6. §. fin. ff. Quod cuiusq; univers. nom.* imò omnia expedire possit, quæ aliàs speciale mandatum exigent: quia censetur constitutus cum libera, & ampla potestate, etsi id in instrumento non fuisset expressum. *Gail. l. 2. observ. 72. n. 11.*

Alter effectus est, quòd Syndicus non teneatur cavere de rato, nisi probabiliter dubitetur de mandato. *d. l. item 6. §. fin.* nec cogatur satisfacere, iudicatum solvi; cum publicâ authoritate constitutus sit, sicut Tutor, ut notat *Gloss. in d. l. item 6. V. rara.*

§. VII.

6 *Affinis* Syndico est Procurator, Universitatis actor, Administrator, & Oeconomus. Differt tamen ab his: à Procuratore, quòd hic causas privatorum, Syndicus verò Universitatis prosequatur; ab Actore, quòd & hic quidem ab universitate, sed non nisi ad causam, vel causas præsentis tantum, Syndicus verò tam ad præsentis, quàm futuras ab eadem detur; ab Administratore, quòd hic præsit pecuniæ, curamque rerum, ac negotiorum extrajudicialium demandatam habeat, syndicus verò in litibus persequendis occupetur; denique ab Oeconomus, quòd hic sit dispensator Ecclesiæ, cui administratio rerum Ecclesiasticarum, spiritualium & temporalium committitur; ut consequenter laicus esse nequeat, arg. *c. iudicatum. 35. dist. 89. & c. in nova. 22. causa 16. q. 7.* quòd Syndico non competit, potestque laicus esse syndicus in causis etiam spiritualibus, quia non exercet munus propriè spirituale juxta *c. 1. de Procuratorib. in 6.*

§. VIII.

7 *Contraria sunt modi,* quibus Officium syn-

dici finitur. Finitur autem iisdem fermè modis, quibus officium Procuratoris. *d. l. item 6. in fine ff. Quod cuiusque univers. nom.* nisi quòd morte constitutum non cesset, eò quòd communitas semper permanere censetur, per *l. 7. §. 2. ff. Eod.*

Dubium connexum est, an solus Abbas syndicum cum consensu Capituli constitutum revocare possit? Affirmo cum Panorm. *l. 1. n. 6.* quia Prælatus Ecclesiasticus etiam habens syndicum solus potest agere causas sui Monasterii; cum eidem per electionem plena administratio sit tributa. *c. edocebit. 21. de Rescript.* Neque obstat, quòd cum consensu Capituli fuerit constitutus, & contentus iste, si non de consuetudine, saltem de Jure, communi videatur necessarius ad constituendum syndicum. Siquidem diversa ratio est in constitutione, & revocatione syndici: nam in constitutione agitur de particulari & proximo Capituli præjudicio, cum in certis casibus syndicus ei nocere, illudque obligare possit: at verò per revocationem nullum vertitur Capituli præjudicium, eò quòd Abbas syndicum habere non teneatur, ut dictum, sed possit per se omnia administrare, & in se actionem assumere.

TITULUS XL.

De his, quæ vi, metusve causâ fiunt.

SUMMARIA.

1. Metus definitio. 2. 3. Et divisio.
4. Conditiones metus gravis,
5. Et seqq. Quid metus operetur?

Vidimus de Pactis, Transactionibus, & Mandatis procuratorum, quæ sponte agimus; nunc videamus de iis, quæ vi, metusve causâ fiunt.

§. I.

Definitur Metus juxta Ulp. in *l. 1. ff. Quod*